

УДК 517.95

ТОЧКОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВ'ЯЗКУ НЕЛІНІЙНОГО ІНТЕГРАЛЬНОГО РІВНЯННЯ ВОЛЬТЕРРА

Оксана ЧМИР

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
79000, Львів, вул. Клепарівська, 35
e-mail: o_chmyr@yahoo.com

Використовуючи принцип Шаудера, знайдено достатні умови розв'язності нелінійного інтегрального рівняння Вольтерра з полярним ядром у ваговому L^1 -просторі функцій з точковими степеневими особливостями.

Ключові слова: нелінійне інтегральне рівняння, ваговий функційний простір, неперервний оператор, компактна множина, теорема Шаудера про нерухому точку.

1. Вступ. У багатьох працях досліджували умови існування та поведінку розв'язків лінійних і півлінійних еліптичних та параболічних рівнянь і систем рівнянь на межі області та в окремих її точках, коли функції задані на межі області є узагальненими (див., наприклад, бібліографію в [1], а також [2], [3], [4], [5]).

Враховуючи наявне дослідження функції Гріна загальних лінійних параболічних крайових задач [6], [7], [8], природно для дослідження узагальнених крайових задач для півлінійних параболічних рівнянь використовувати метод зведення їх до еквівалентного нелінійного інтегрального рівняння Вольтерра у ваговому L^1 -просторі з ядром – функцією Гріна.

Наша мета – вивчити характер розв'язку нелінійного інтегрального рівняння Вольтерра з полярним ядром у просторі функцій, які можуть мати особливості в окремих точках межі області. Одержані результати мають застосування до розв'язності узагальнених крайових задач для півлінійного параболічного рівняння у просторі функцій з точковими особливостями.

2. Основна частина.

2.1. Основні позначення та допоміжні твердження. Нехай $n \in \mathbb{N}$, Ω – обмежена область в \mathbb{R}^n з межею $S = \partial\Omega$ класу C^∞ , $Q = \Omega \times (0, T]$, $\Sigma = S \times (0, T]$, $0 < T < +\infty$.

Використовуватимемо позначення: $\|x - y\|$ – евклідова відстань в \mathbb{R}^n ; $P = (x, t)$, $M = (y, \tau)$, $\widehat{P} = (\hat{x}, \hat{t})$, $d(x, t; y, \tau) = |PM| = (||x - y||^2 + |t - \tau|)^{\frac{1}{2}}$ – параболічна відстань в \mathbb{R}^{n+1} ; η – мультиіндекс з компонентами (η_1, \dots, η_n) , $\eta_i \in \mathbb{Z}_+$, $i = \overline{1, n}$, $|\eta| = \eta_1 + \dots + \eta_n$ – довжина мультиіндексу η , $D^\eta \equiv D_x^\eta = \frac{\partial^{|\eta|}}{\partial x_1^{\eta_1} \dots \partial x_n^{\eta_n}}$.

Нехай $\varepsilon_0 > 0$ – задане число таке, що паралельна до S поверхня S_{ε_0} є класу C^∞ та надалі вважатимемо, що $\varepsilon_0 \leq 1$. Через $\tilde{\varrho}(\sigma)$ позначатимемо нескінченно диференційовну невід’ємну функцію, яка має порядок σ при $\sigma \rightarrow 0$ та володіє властивістю $M'_1 \sigma \leq \tilde{\varrho}(\sigma) \leq M'_2 \sigma$, де M'_1, M'_2 – додатні сталі.

При довільній фіксованій точці $\widehat{P} \in \overline{Q}$ введемо функцію ϱ_0 точки $P \in \overline{Q}$ таку, що $0 < \varrho_0(P, \widehat{P}) \leq 1$ та $\varrho_0(P, \widehat{P}) = \begin{cases} \tilde{\varrho}(|P\widehat{P}|), & |P\widehat{P}| < \frac{\varepsilon_0}{2}, \\ 1, & |P\widehat{P}| \geq \varepsilon_0. \end{cases}$

При $k \in \mathbb{R}$ введемо функційний простір

$$\mathcal{M}_k(Q, \widehat{P}) = \{v : \|v; \widehat{P}\|_k = \int_Q \varrho_0^k(x, t, \hat{x}, \hat{t}) |v(x, t)| dxdt < +\infty\}.$$

Нехай

$$(Hv)(x, t) = \int_0^t d\tau \int_\Omega \mathcal{K}(x, t; y, \tau) \cdot F_0(y, \tau, v(y, \tau)) dy, \quad (x, t) \in Q,$$

$$H_1 v = Hv + h_0,$$

де $\mathcal{K}(x, t; y, \tau)((x, t; y, \tau) \in \overline{Q} \times \overline{Q})$ – ядро оператора H , що володіє такими властивостями:

- 1) $\mathcal{K}(x, t; y, \tau) = 0$ при $t < \tau$;
- 2) $\mathcal{K}(x, t; y, \tau)$ при $(x, t) \neq (y, \tau)$ має похідні до порядку $s + n + 2$, а в околі діагоналі $(x, t) = (y, \tau)$ разом із своїми похідними має такі оцінки:

$$\left| \frac{\partial^{\eta_0}}{\partial \tau^{\eta_0}} D_y^\eta \mathcal{K}(x, t; y, \tau) \right| \leq C_{\eta, \eta_0} [d(x, t; y, \tau)]^{s - |\eta| - 2\eta_0},$$

де $-n - 2 < s < 0$, $|\eta| + 2\eta_0 < s + n + 2$, C_{η, η_0} – додатні сталі;

- 3) для довільних η , $|\eta| < s + n + 2$, $-n - 2 < s < 0$ існують додатні сталі \tilde{C}_η такі, що $\int_Q |D_x^\eta \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dxdt \leq \tilde{C}_\eta$ для довільних $(y, \tau) \in \overline{Q}$,

функція $F_0(x, t, v)$ визначена в $Q \times (-\infty, +\infty)$, функція h_0 визначена в Q .

Прикладом ядра \mathcal{K} є функція Гріна першої крайової задачі для рівняння теплопровідності при $s = -n$, $n \geq 1$.

Подібно до результатів [6] доведено таку властивість функції \mathcal{K} .

Нехай $(\hat{x}, \hat{t}) \in \overline{Q}$, $r > -n - 2$, $-n - 2 < s < 0$, $|\eta| + 2\eta_0 < s + n + 2$. Тоді

$$\begin{aligned} & \left| \frac{\partial^{\eta_0}}{\partial t^{\eta_0}} D_x^\eta \int_Q \mathcal{K}(x, t; y, \tau) \varrho_0^r(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau \right| \leq \\ & \leq \widehat{L}_{\eta, \eta_0} \max\{[\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{r+2+n+s-|\eta|-2\eta_0}, 1\} \quad \forall (x, t) \in \overline{Q}, \end{aligned} \quad (A)$$

де $\widehat{L}_{\eta, \eta_0}$ – додатні сталі.

У просторі $\mathcal{M}_k(Q, \widehat{P})$ при $k > -n - 2$ розглянемо інтегральне рівняння

$$v = H_1 v. \quad (1)$$

У [9] отримано існування розв'язку інтегрального рівняння (1) у просторі $\mathcal{M}_k(Q, \hat{P})$. Зокрема, при $-n-2 < s < 0$, $k > -n-s-2$, $h_0 \in \mathcal{M}_k(Q, \hat{P})$, $F_0(x, t, v) = |v|^q$, де $q \in (0, \min\{\frac{n+2}{k+n+2}; 1\})$, існує розв'язок рівняння (1) у просторі $\mathcal{M}_k(Q, \hat{P})$.

Для довільної фіксованої точки $\hat{P} = (\hat{x}, \hat{t}) \in \overline{Q}$ та $\alpha \in \mathbb{R}_- \cup \{0\}$ введемо функційний простір

$$\widetilde{\mathcal{M}}_\alpha(\overline{Q}, \hat{P}) = \{v \in C(\overline{Q} \setminus \{\hat{P}\}) : \varrho_0^{-\alpha}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})v(y, \tau) \in C(\overline{Q}) \\ (||v; \hat{P}'||'_\alpha = \sup_{(y, \tau) \in \overline{Q}} \varrho_0^{-\alpha}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})|v(y, \tau)| < +\infty)\}.$$

Оскільки при $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_\alpha(\overline{Q}, \hat{P})$ та $k + \alpha > -n - 2$ виконується

$$||v; \hat{P}'||_k = \int_Q \varrho_0^k(M, \hat{P})|v(y, \tau)| dy d\tau \leq \widehat{C} \int_Q \varrho_0^k(M, \hat{P})[\varrho_0(M, \hat{P})]^\alpha dy d\tau \leq \\ \leq \widehat{C} \int_{\{M: |M\hat{P}'| < \varepsilon_0\}} [\varrho_0(M, \hat{P})]^{k+\alpha} dy d\tau + \widehat{C} \int_{\{M: |M\hat{P}'| > \varepsilon_0\}} dy d\tau < +\infty,$$

то $\widetilde{\mathcal{M}}_\alpha(\overline{Q}, \hat{P}) \subset \mathcal{M}_k(Q, \hat{P})$ при $k > -\alpha - n - 2$, де \widehat{C} – додатна стала.

Нехай $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widehat{C}}(\overline{Q}, \hat{P}) = \{v \in \widetilde{\mathcal{M}}_\alpha(\overline{Q}, \hat{P}) : ||v; \hat{P}'||'_\alpha \leq \widehat{C}\}$ – замкнена куля радіуса \widehat{C} у просторі $\widetilde{\mathcal{M}}_\alpha(\overline{Q}, \hat{P})$.

Нехай $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_l(\overline{Q}, \hat{P})$, де $l \in \mathbb{R}$. Зі зробленого зауваження випливає, що $h_0 \in \mathcal{M}_k(Q, \hat{P})$ при $k > -l - n - 2$.

Лема 1. Нехай $q \in (0, 1)$, $-n-2 < s < 0$, $-\frac{n+s+2}{q} < \alpha \leq 0$. Тоді для довільного $\varepsilon > 0$ існує $\sigma = \sigma(\varepsilon) > 0$ таке, що для довільної підобласті $V \subset Q$, міра якої $m(V)$ менша за σ , для довільних $(x, t) \in \overline{Q}$ виконується нерівність

$$[\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap Q} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau < \varepsilon.$$

Доведення. Доведення леми проводимо подібно до доведення леми 1 [9], розділяючи особливості функції $\varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})\mathcal{K}(x, t; y, \tau)$. Нехай V – довільна підобласть в Q , (\hat{x}, \hat{t}) – фіксована точка \overline{Q} , $\sigma \in (0, 1)$ – яке-небудь число. Далі позначатимемо через C_j , $j = \overline{1, 13}$ – додатні сталі.

1. Нехай точка $(x, t) \in \overline{Q}$ така, що $||x - \hat{x}'|| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}$, $|t - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}$.

а) Якщо $||y - \hat{x}'|| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}$, $|\tau - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}$, то $||x - y|| \leq ||x - \hat{x}'|| + ||y - \hat{x}'|| < \frac{2\sigma}{\sqrt{2}}$, $|t - \tau| < \sigma^2$, тоді

$$\mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\ = [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: ||y - \hat{x}'|| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |\tau - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau \leq$$

$$\begin{aligned}
&\leq [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| < \frac{\sigma^2}{8}; \\ &\quad \frac{\sigma}{2\sqrt{2}} \leq \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \frac{\sigma^2}{8} \leq |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau + \\
&+ [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ &\quad \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau + \\
&+ [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ &\quad \frac{\sigma}{2\sqrt{2}} \leq \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \frac{\sigma^2}{8} \leq |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau = \\
&= J_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) + J_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) + J_3(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma). \tag{2}
\end{aligned}$$

Зробимо заміну змінних в інтегралі J_1

$$\begin{aligned}
y_i &= \hat{x}_i + \xi_i \sigma, & x_i &= \hat{x}_i + s_i \sigma, & i &= \overline{1, n}. \\
\tau &= \hat{t} + \xi_{n+1} \sigma^2; & t &= \hat{t} + s_{n+1} \sigma^2,
\end{aligned} \tag{3}$$

У нових змінних

$$\begin{aligned}
M &= \xi = (\xi_1, \dots, \xi_n, \xi_{n+1}), \quad |\bar{\xi}| = \sqrt{\xi_1^2 + \dots + \xi_n^2 + |\xi_{n+1}|} = \sqrt{|\xi|^2 + |\xi_{n+1}|}, \\
|M\hat{P}| &= \sqrt{\|y - \hat{x}\|^2 + |\tau - \hat{t}|} = \sqrt{\sigma^2 |\xi|^2 + \sigma^2 |\xi_{n+1}|} = \sigma \cdot |\bar{\xi}|, \\
|MP| &= \sqrt{\|y - x\|^2 + |\tau - t|} = \sqrt{\sigma^2 \|s - \xi\|^2 + \sigma^2 |s_{n+1} - \xi_{n+1}|} = \sigma \cdot d(\bar{s}; \bar{\xi}), \\
\text{де } d(\bar{s}; \bar{\xi}) &= \sqrt{\|s - \xi\|^2 + |s_{n+1} - \xi_{n+1}|}, \quad dyd\tau = \sigma^{n+2} d\xi d\xi_{n+1}. \quad \text{Тоді}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&J_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\
&= [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| < \frac{\sigma^2}{8}; \\ &\quad \frac{\sigma}{2\sqrt{2}} \leq \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \frac{\sigma^2}{8} \leq |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\
&\leq [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} C_1 \cdot \sigma^{\alpha q + n + s + 2} \int_{\{(\xi, \xi_{n+1}): \|s - \xi\| < \frac{1}{2\sqrt{2}}, |s_{n+1} - \xi_{n+1}| < \frac{1}{8}\}} d^s(\bar{s}; \bar{\xi}) d\xi d\xi_{n+1} \leq \\
&\leq C_2 \sigma^{\alpha(q-1) + 2 + n + s},
\end{aligned}$$

де збіжність інтеграла випливає з формули 3 [10, с. 588].

Проводячи подібну заміну змінних (3) в інтегралі J_2 , одержуємо

$$\begin{aligned}
&J_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\
&= [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ &\quad \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\
&\leq [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} C_3 \cdot \sigma^{\alpha q + n + s + 2} \int_{\{(\xi, \xi_{n+1}): \|\xi\| < \frac{1}{2\sqrt{2}}, |\xi_{n+1}| < \frac{1}{8}\}} |\bar{\xi}|^{\alpha q} d\xi d\xi_{n+1} \leq
\end{aligned}$$

$$\leq C_4 \cdot \sigma^{\alpha(q-1)+n+s+2},$$

де збіжність інтеграла впливає з формули 3 [10, с. 588].

$$\begin{aligned} & J_3(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\ = & [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ & \frac{\sigma}{2\sqrt{2}} \leq \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \frac{\sigma^2}{8} \leq |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\ & \leq C_5 \sigma^{\alpha(q-1)+s} m(V). \end{aligned}$$

Отже, при $m(V) < \sigma^{n+2}$ із (2) та вище описаних міркувань, одержуємо

$$\begin{aligned} \mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) & \leq C_6 (\sigma^{\alpha(q-1)+2+n+s} + \sigma^{\alpha(q-1)+2+n+s} + \sigma^{\alpha(q-1)+s} m(V)) \leq \\ & \leq C_7 \sigma^{\alpha(q-1)+2+n+s}. \end{aligned}$$

За заданим $\varepsilon > 0$, вибравши $\sigma < \min\{(\frac{\varepsilon}{C_7})^{\frac{1}{\alpha(q-1)+n+s+2}}; 1\}$, при $(x, t) \in \overline{Q}$ такий, що $\|x - \hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}$, $|t - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}$ та $m(V) < \sigma^{n+2}$, матимемо

$$\mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) < \frac{\varepsilon}{2}.$$

б) При $(y, \tau) \in \overline{Q}$ такий, що $\|y - \hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}$, $|\tau - \hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}$ подібно знаходимо

$$\begin{aligned} & \mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\ = & [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|y-\hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\ \leq & [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|y-\hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}; \\ & \|x-y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| < \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau + \\ + & [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|y-\hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}; \\ & \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\ & \leq C_8 \sigma^{-\alpha} (\sigma^{\alpha q+s+n+2} + \sigma^{\alpha q+s} m(V)) \leq C_8 \sigma^{\alpha(q-1)+s+n+2} \end{aligned}$$

при $m(V) < \sigma^{n+2}$.

За заданим $\varepsilon > 0$, вибравши $\sigma < \min\{(\frac{\varepsilon}{C_8})^{\frac{1}{\alpha(q-1)+n+s+2}}; 1\}$, при $(x, t) \in \overline{Q}$ такий, що $\|x - \hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}$, $|t - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}$ та $m(V) < \sigma^{n+2}$, отримаємо

$$\mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Отже, для довільного $\varepsilon > 0$ існує $\sigma < \min\{(\frac{\varepsilon}{C_7})^{\frac{1}{\alpha(q-1)+n+s+2}}; (\frac{\varepsilon}{C_8})^{\frac{1}{\alpha(q-1)+n+s+2}}; 1\}$ таке, що для довільної підобласті $V \subset Q$ такої, що $m(V) < \sigma^{n+2}$

$$\mathcal{I}(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) + \mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) < \varepsilon$$

$$\forall(x, t) \in \bar{Q}, \quad \|x - \hat{x}\| < \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \quad |t - \hat{t}| < \frac{\sigma^2}{2}.$$

2. При $(x, t) \in \bar{Q}$ такій, що $\|x - \hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |t - \hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}$ розглянемо

$$\begin{aligned} & \mathcal{J}(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \\ & = [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| < \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau + \\ & + [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau = \\ & = \mathcal{J}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) + \mathcal{J}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma). \end{aligned}$$

При $\|x - \hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, |t - \hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}$ та $\|x - y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t - \tau| < \frac{\sigma^2}{8}$ виконується $\|y - \hat{x}\| \geq \|x - \hat{x}\| - \|x - y\| > \frac{\sigma}{\sqrt{2}} - \frac{\sigma}{2\sqrt{2}} = \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |\tau - \hat{t}| \geq |t - \hat{t}| - |t - \tau| > \frac{\sigma^2}{2} - \frac{\sigma^2}{8} = \frac{3\sigma^2}{8}$. Тоді, використовуючи заміну змінних (3),

$$\mathcal{J}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) \leq C_9 \cdot \sigma^{\alpha q} \int_{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| < \frac{\sigma^2}{8}\}} |MP|^s dyd\tau \leq C_{10} \sigma^{\alpha q + n + s + 2};$$

$$\begin{aligned} & \mathcal{J}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) \leq C_{11} \cdot \sigma^s \left(\int_{\substack{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ \|y-\hat{x}\| < \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| < \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} dyd\tau + \right. \\ & + \left. \int_{\substack{V \cap \{(y, \tau) \in Q: \|x-y\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |t-\tau| \geq \frac{\sigma^2}{8}; \\ \|y-\hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{2\sqrt{2}}, |\tau-\hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{8}\}} [\varrho_0(y, \tau, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha q} dyd\tau \right) \leq C_{12} \sigma^s (\sigma^{\alpha q + n + 2} + \sigma^{\alpha q} m(V)) \leq \\ & \leq C_{13} \sigma^{\alpha q + n + s + 2} \end{aligned}$$

при $m(V) < \sigma^{n+2}$.

Отже, при $\alpha q + n + s + 2 > 0$ для довільного $\varepsilon > 0$ існує

$$\sigma < \min \left\{ \left(\frac{\varepsilon}{C_{10}} \right)^{\frac{1}{\alpha q + n + s + 2}}; \left(\frac{\varepsilon}{C_{13}} \right)^{\frac{1}{\alpha q + n + s + 2}}; 1 \right\}$$

таке, що для довільної підобласті $V \subset Q$ такої, що $m(V) < \sigma^{n+2}$

$$\mathcal{J}(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) = \mathcal{J}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) + \mathcal{J}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}, \sigma) < \varepsilon$$

$$\forall(x, t) \in \bar{Q}, \quad \|x - \hat{x}\| \geq \frac{\sigma}{\sqrt{2}}, \quad |t - \hat{t}| \geq \frac{\sigma^2}{2}.$$

□

2.2. Характер розв'язку нелінійного інтегрального рівняння Вольтерра у класі функцій з точковими особливостями. Розглянемо інтегральне рівняння

$$v(x, t) = \int_0^t d\tau \int_{\Omega} \mathcal{K}(x, t; y, \tau) |v(y, \tau)|^q dy + h_0(x, t) \quad (4)$$

при $q \in (0, 1)$ та $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$.

Лема 2. Якщо $q \in (0, 1)$, $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$, де $-\frac{n+2}{q} < \alpha \leq 0$, то існує стала $\widetilde{K}_0 > 0$ така, що при всіх $\widetilde{C} > \widetilde{K}_0$ оператор H_1 відображає $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$ в себе.

Доведення. Знайдемо оцінку $H_1 v$ при $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$, де \widetilde{C} – довільна додатна стала. Маємо

$$|(H_1 v)(x, t)| \leq \int_0^t d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot |v(y, \tau)|^q dy + |h_0(x, t)|.$$

Використовуючи властивість (А) ядра \mathcal{K} при $\alpha q > -n - 2$ і те, що при $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$ існує додатна стала \widehat{C} така, що $\|h_0; \widehat{P}\|_{\alpha} \leq \widehat{C}$ отримаємо

$$\begin{aligned} |(H_1 v)(x, t)| &\leq [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha} \times \\ &\times (\widehat{L}_{0,0} \widetilde{C}^q \max\{[\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{\alpha(q-1)+2+n+s}, [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha}\} + \widehat{C}). \end{aligned}$$

При виконанні умов

$$\begin{cases} \alpha q > -n - 2, \\ \alpha(q - 1) + 2 + n + s \geq 0, \\ -\alpha \geq 0 \end{cases}$$

знаходимо $\|H_1 v; \widehat{P}\|_{\alpha} \leq \widetilde{C}'$ при $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$, де $\widetilde{C}' = \widehat{L}_{0,0} \widetilde{C}^q + \widehat{C}$.

Зауважимо, що при $q \in (0, 1)$ існує стала $\widetilde{K}_0 > 0$ така, що $\widetilde{C}' \leq \widetilde{C}$ при $\widetilde{C} > \widetilde{K}_0$. Отже, за умов леми одержуємо існування додатної сталої \widetilde{K}_0 такої, що при всіх $\widetilde{C} > \widetilde{K}_0$ оператор H_1 відображає $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$ в себе. \square

Теорема 1. Нехай $q \in (0, 1)$, $-n - 2 < s < 0$, $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$, де $-\frac{n+s+2}{q} < \alpha \leq 0$. Тоді існує розв'язок $u \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$ інтегрального рівняння (4) і при $k > -\alpha - n - 2$ цей розв'язок належить простору $\mathcal{M}_k(Q, \widehat{P})$.

Доведення. Використаємо теорему Шаудера. З доведення леми 2 випливає, що H_1 відображає $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$ в себе.

Покажемо, що H_1 – цілком неперервний оператор у просторі $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$.

При $v, w \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widetilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$

$$\|H_1 v - H_1 w; \widehat{P}\|_{\alpha} \leq \sup_{(x,t) \in \overline{Q}} \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \int_0^t d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot ||v(y, \tau)|^q - |w(y, \tau)|^q| dy.$$

Використовуючи формулу $|a^\mu - b^\mu| \leq |a - b|^\mu$ при $a, b > 0, \mu \in (0, 1)$, отримаємо

$$\begin{aligned} & \int_0^t d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot ||v(y, \tau)|^q - |w(y, \tau)|^q| dy \leq \\ & \leq \int_0^t d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot |v(y, \tau) - w(y, \tau)|^q dy \leq \\ & \leq \int_0^t d\tau \int_{\Omega} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot \left(\sup_{(y, \tau) \in \overline{Q}} \varrho_0^{-\alpha}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |v(y, \tau) - w(y, \tau)| \right)^q dy \leq \\ & \leq (||v - w; \widehat{P}'||_{\alpha}')^q \int_0^t d\tau \int_{\Omega} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy. \end{aligned}$$

Використовуючи властивість (А) ядра \mathcal{K} при $\alpha q > -n - 2$, одержуємо

$$\begin{aligned} ||H_1 v - H_1 w; \widehat{P}'||_{\alpha}' & \leq \widehat{L}_{0,0} (||v - w; \widehat{P}'||_{\alpha}')^q \times \\ & \times \sup_{(x,t) \in \overline{Q}} \{ \max \{ [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{(q-1)\alpha + 2 + n + s}, [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-\alpha} \} \}. \end{aligned}$$

Звідси, враховуючи умови на α , випливає, що H_1 – неперервний оператор в $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widehat{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$.

Покажемо компактність оператора H_1 на $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widehat{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$. З доведення леми 2 випливає, що множина $\{H_1 v : v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widehat{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})\}$ – рівномірно обмежена. Доведемо, що ця множина одностайно неперервна, тобто для довільного $\varepsilon > 0$ існує $\delta = \delta(\varepsilon) > 0$ таке, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}, ||z|| < \delta, |z_0| < \delta$ та довільних $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \widehat{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$

$$\begin{aligned} ||(H_1 v)(x+z, t+z_0) - (H_1 v)(x, t); \widehat{P}'||_{\alpha}' & \leq \sup_{(x,t) \in \overline{Q}} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot (Hv)(x+z, t+z_0) - \\ & - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot (Hv)(x, t)| + \sup_{(x,t) \in \overline{Q}} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot h_0(x+z, t+z_0) - \\ & - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot h_0(x, t)| < \varepsilon. \end{aligned}$$

Вважаємо $\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) = 0, \varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) = 0, \varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) (Hv)(x+z, t+z_0) = 0, \varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) h_0(x+z, t+z_0) = 0$, якщо $(x+z, t+z_0) \notin Q$.

Зафіксуємо $\varepsilon > 0$. Оскільки $h_0 \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$, то $\varrho_0^{-\alpha} h_0 \in C(\overline{Q})$. Тому існує $\widehat{\delta}_1 = \widehat{\delta}_1(\varepsilon) > 0$ таке, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}, ||z|| < \widehat{\delta}_1, |z_0| < \widehat{\delta}_1$ виконується

$$\sup_{(x,t) \in \overline{Q}} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot h_0(x+z, t+z_0) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot h_0(x, t)| < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Розглянемо для довільних $(x, t) \in \overline{Q}$

$$\mathcal{I}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) = |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot (Hv)(x+z, t+z_0) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot (Hv)(x, t)| \leq$$

$$\begin{aligned}
&\leq \int_0^t d\tau \int_{\Omega} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \times \\
&\times |v(y, \tau)|^q dy + \varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \int_t^{t+z_0} d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau)| \cdot |v(y, \tau)|^q dy = \\
&= \mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) + \mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0).
\end{aligned}$$

Нехай $\eta_1 > 0$ – досить мале і довільне число, Q_{η_1} – підобласть області Q така, що $\text{dist}(x, \hat{x}) \geq \eta_1$, $\text{dist}(t, \hat{t}) \geq \eta_1$.

Тоді для довільних $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \tilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$ та $(x, t) \in \overline{Q}$ матимемо

$$\begin{aligned}
\mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) &\leq \tilde{C}^q \int_Q |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \\
&- \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau = \\
&= \tilde{C}^q \int_{Q \setminus Q_{\eta_1}} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \times \\
&\times \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau + \tilde{C}^q \int_{Q_{\eta_1}} |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \\
&- \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| \cdot \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau = \mathcal{I}_{11}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) + \mathcal{I}_{12}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0).
\end{aligned}$$

Нехай $\delta_0 > 0$ – фіксоване число. За заданим δ_0 вибираємо число $\eta_1 < \frac{\varepsilon_0}{2}$ таке, щоб $m(Q \setminus Q_{\eta_1}) \leq \delta_0$ та $\eta_1 < (\frac{\varepsilon}{8\tilde{C}^q C_0})^{\frac{1}{\alpha(q-1)}}$. За лемою 1 існує $\delta_0 = \delta_0(\varepsilon) > 0$, існує відповідне $\eta_1 > 0$ таке, що для довільних $(x, t) \in \overline{Q}$ та $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$ таких, що $(x+z, t+z_0) \in Q$

$$\int_{Q \setminus Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau < \frac{\varepsilon}{16\tilde{C}^q}, \quad (5)$$

$$\int_{Q \setminus Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau)| dyd\tau < \frac{\varepsilon}{16\tilde{C}^q}. \quad (6)$$

Тоді з (5), (6) при $(x, t) \in \overline{Q}$

$$\begin{aligned}
\mathcal{I}_{11}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) &\leq \tilde{C}^q \int_{Q \setminus Q_{\eta_1}} (|\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau)| + \\
&+ |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)|) \cdot \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau < \tilde{C}^q \left(\frac{\varepsilon}{16\tilde{C}^q} + \frac{\varepsilon}{16\tilde{C}^q} \right) = \frac{\varepsilon}{8},
\end{aligned}$$

а отже,

$$\sup_{(x, t) \in \overline{Q}} \mathcal{I}_{11}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) < \frac{\varepsilon}{8}.$$

Виберемо $0 < \eta_2 < \frac{\eta_1}{2}$. Для довільної $(x, t) \in Q_{\frac{\eta_1}{2}}$ та числа η_2 визначимо множини $U_{\eta_2}(x, t) \stackrel{def}{=} \{(y, \tau) \in Q_{\eta_1} : \|x - y\| \leq \eta_2, |t - \tau| \leq \eta_2^2\}$. Обчислимо

$$m(U_{\eta_2}(x, t)) = \int_{U_{\eta_2}(x, t)} dy d\tau = \int_{\|x-y\| \leq \eta_2} dy \cdot \int_{|t-\tau| \leq \eta_2^2} d\tau = 2\sigma_n \eta_2^{n+2},$$

де σ_n – площа поверхні сфери одиничного радіуса в \mathbb{R}^n . Якщо вибрати $\eta_2 < \min\{\frac{\eta_1}{2}; (\frac{\delta_0}{2\sigma_n})^{\frac{1}{n+2}}\}$, то $m(U_{\eta_2}(x, t)) < \delta_0$. Тоді з (5) для довільних $(x, t) \in \overline{Q}$ та $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$ таких, що $(x + z, t + z_0) \in Q$

$$\int_{U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau < \frac{\varepsilon}{24\tilde{C}^q}, \quad (7)$$

$$\int_{U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau)| dy d\tau < \frac{\varepsilon}{24\tilde{C}^q}. \quad (8)$$

Виберемо $\delta_1 < \min\{\delta_0; \frac{\eta_2}{2}\}$. При $(x, t) \in Q_{\frac{\eta_1}{2}}$, $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$ таких, що $\|z\| \leq \delta_1 (< \frac{1}{4}\eta_1)$, $|z_0| \leq \delta_1 (< \frac{1}{4}\eta_1)$, маємо $(x + z, t + z_0) \in Q_{\frac{\eta_1}{4}}$. При $(x, t) \in Q_{\frac{\eta_1}{4}}$, $(y, \tau) \in Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)$, $\|x - y\| \geq \eta_2$, $|t - \tau| \geq \eta_2^2$, а отже, $(x, t) \neq (y, \tau)$. Тому функція $\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \mathcal{K}(x, t; y, \tau)$ рівномірно неперервна в області

$$V = \{(x, t; y, \tau) : (x, t) \in \overline{Q_{\frac{\eta_1}{4}}}, (y, \tau) \in \overline{Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)}\}.$$

Тоді існує $\delta_2 = \delta_2(\varepsilon) \in (0; \delta_1]$ таке, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \delta_2$, $|z_0| < \delta_2$, $(x, t) \in \overline{Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \subset \overline{Q_{\frac{\eta_1}{4}}}$, $(y, \tau) \in \overline{Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)}$ при $\alpha q > -n - 2$ виконується

$$|\varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| < \frac{\varepsilon}{24A\tilde{C}^q},$$

де $A = \int_{Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dy d\tau$, тоді

$$\begin{aligned} & \int_{Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau) - \\ & - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau < \frac{\varepsilon}{24A\tilde{C}^q} \int_{Q_{\eta_1} \setminus U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dy d\tau < \frac{\varepsilon}{24\tilde{C}^q} \quad (9) \end{aligned}$$

Отже, при $(x, t) \in Q_{\frac{\eta_1}{2}}$ із (7), (8) та (9) випливає існування $\delta_2 = \delta_2(\varepsilon) > 0$ такого, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \delta_2$, $|z_0| < \delta_2$

$$\begin{aligned} \mathcal{I}_{12}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) &= \tilde{C}^q \int_{Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau) - \\ & - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau \leq \tilde{C}^q \int_{U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \times \\ & \times \mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau)| dy d\tau + \tilde{C}^q \int_{U_{\eta_2}(x, t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dy d\tau + \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \tilde{C}^q \int_{Q_{\eta_1} \setminus \tilde{U}_{\eta_2}(x,t)} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \times \\
& \quad \times \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau < \frac{\varepsilon}{24} + \frac{\varepsilon}{24} + \frac{\varepsilon}{24} = \frac{\varepsilon}{8},
\end{aligned}$$

а отже,

$$\sup_{(x,t) \in \overline{Q_{\frac{\eta_1}{2}}}} \mathcal{I}_{12}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) < \frac{\varepsilon}{8}.$$

При $(x, t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}}$, $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \delta_1 (< \frac{\eta_1}{4})$, $|z_0| < \delta_1 (< \frac{\eta_1}{4})$ буде $(x+z, t+z_0) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{3\eta_1}{4}}} \subset Q$ або $(x+z, t+z_0) \notin Q$. За рівномірною неперервністю функції $\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \mathcal{K}(x, t; y, \tau)$ на замкненій множині $V_1 = (\overline{Q \setminus Q_{\frac{3\eta_1}{4}}}) \times Q_{\eta_1}$ враховуючи, що $-\alpha \geq 0$, $\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \leq 1$, одержуємо: існує $\delta_3 = \delta_3(\varepsilon) \in (0, \delta_1]$ таке, що для довільних $(x, t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \subset \overline{Q \setminus Q_{\frac{3\eta_1}{4}}}$, $(y, \tau) \in \overline{Q_{\eta_1}}$, $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \delta_3$, $|z_0| < \delta_3$ виконується

$$|\varrho_0^{-\alpha}(x+z, t+z_0, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x+z, t+z_0; y, \tau) - \varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| < \frac{\varepsilon}{8B\tilde{C}^q},$$

де $B = \int_{Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau$, звідки

$$\sup_{\substack{(x,t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \\ (x+z,t+z_0) \in Q}} \mathcal{I}_{12}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) \leq \tilde{C}^q \frac{\varepsilon}{8B\tilde{C}^q} \int_{Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) dyd\tau = \frac{\varepsilon}{8}.$$

Для тих точок $(x, t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}}$, $(y, \tau) \in Q_{\eta_1}$, $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \delta_1$, $|z_0| < \delta_1$, для яких $(x+z, t+z_0) \notin Q$ отримаємо

$$\begin{aligned}
& \sup_{\substack{(x,t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \\ (x+z,t+z_0) \notin Q}} \mathcal{I}_{12}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) \leq \sup_{\substack{(x,t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \\ (x+z,t+z_0) \notin Q}} \tilde{C}^q \int_{Q_{\eta_1}} \varrho_0^{\alpha q}(y, \tau, \hat{x}, \hat{t}) \cdot |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \times \\
& \quad \times \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \sup_{\substack{(x,t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \\ (x+z,t+z_0) \notin Q}} \tilde{C}^q \int_{Q_{\eta_1}} \eta_1^{\alpha q} |\varrho_0^{-\alpha}(x, t, \hat{x}, \hat{t}) \cdot \mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \\
& \leq \sup_{\substack{(x,t) \in \overline{Q \setminus Q_{\frac{\eta_1}{2}}} \\ (x+z,t+z_0) \notin Q}} \tilde{C}^q \eta_1^{\alpha q} \eta_1^{-\alpha} \int_{Q_{\eta_1}} |\mathcal{K}(x, t; y, \tau)| dyd\tau \leq \tilde{C}^q \tilde{C}_0 \eta_1^{\alpha(q-1)} \leq \frac{\varepsilon}{8},
\end{aligned}$$

де остання нерівність виконується згідно з вибором η_1 . Зауважимо, що при $q \in (0, 1)$ також $\alpha(q-1) > 0$.

Показано, що існує $\tilde{\delta}_1 = \min\{\delta_1, \delta_2, \delta_3\} > 0$ таке, що для довільних $(x, t) \in \overline{Q}$, $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \tilde{\delta}_1$, $|z_0| < \tilde{\delta}_1$

$$\sup_{(x,t) \in \overline{Q}} \mathcal{I}_1(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) < \frac{\varepsilon}{4}.$$

Розглянемо

$$\mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) = \varrho_0^{-\alpha}(x + z, t + z_0, \hat{x}, \hat{t}) \int_t^{t+z_0} d\tau \int_{\Omega} |\mathcal{K}(x + z, t + z_0; y, \tau)| \cdot |v(y, \tau)|^q dy.$$

Проводячи подібні міркування та враховуючи, що $m(\Omega \times (t, t + z_0)) = m(\Omega) \cdot |z_0|$, з леми 1 одержуємо: існує $\tilde{\delta}_2 = \tilde{\delta}_2(\varepsilon) > 0$ таке, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \tilde{\delta}_2$, $|z_0| < \tilde{\delta}_2$ та довільних $v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \tilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})$ одержуємо

$$\sup_{(x,t) \in \overline{Q}} \mathcal{I}_2(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) < \frac{\varepsilon}{4}.$$

Отже, існує $\widehat{\delta}_2 = \min\{\tilde{\delta}_1; \tilde{\delta}_2\} > 0$ таке, що для довільних $(z, z_0) \in \mathbb{R}^{n+1}$, $\|z\| < \widehat{\delta}_2$, $|z_0| < \widehat{\delta}_2$ виконується

$$\sup_{(x,t) \in \overline{Q}} \mathcal{I}(x, t, \hat{x}, \hat{t}; z, z_0) < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Отже, множина $\{H_1 v : v \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha, \tilde{C}}(\overline{Q}, \widehat{P})\}$ – одностайно неперервна. За теоремою Шаудера та за умов лем 1, 2 інтегральне рівняння (4) має розв'язок $u \in \widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$. \square

Зауважимо, що в [9], використовуючи принцип стиснених відображень, визначено характер точкових степеневих особливостей розв'язку рівняння (4) при $q > 1$.

2.3. Застосування отриманих результатів до розв'язності крайових задач для нелінійного параболічного рівняння. Нехай $D(\overline{\Sigma}) = C^\infty(\overline{\Sigma})$, $D(\overline{\Omega}) = C^\infty(\overline{\Omega})$;

$$D^0(\overline{\Sigma}) = \{\varphi \in D(\overline{\Sigma}) : \frac{\partial^k \varphi}{\partial t^k} \Big|_{t=T} = 0, \quad k = 0, 1, \dots\},$$

$$D_0(\overline{\Omega}) = \{\varphi \in D(\overline{\Omega}) : \varphi|_S = 0\}, \quad \nu - \text{орт внутрішньої нормалі до } S.$$

Надалі позначатимемо через $(D^0(\overline{\Sigma}))'$, $(D_0(\overline{\Omega}))'$ – простори лінійних неперервних функціоналів відповідно на просторах функцій $D^0(\overline{\Sigma})$, $D_0(\overline{\Omega})$, через $(\varphi, F)_1$ – значення узагальненої функції $F \in (D^0(\overline{\Sigma}))'$ на основній функції $\varphi \in D^0(\overline{\Sigma})$, через $(\varphi, F)_2$ – значення $F \in (D_0(\overline{\Omega}))'$ на $\varphi \in D_0(\overline{\Omega})$.

Для довільної фіксованої точки $(\hat{x}, \hat{t}) \in \Sigma$ розглянемо задачу

$$\begin{aligned} \frac{\partial u(x,t)}{\partial t} - \Delta u(x,t) &= |u(x,t)|^q, \quad (x,t) \in Q, \\ u|_{\Sigma} &= F_1(x,t), \quad (x,t) \in \Sigma, \quad u|_{t=0} = F_2(x), \quad x \in \Omega, \end{aligned} \tag{10}$$

де $q \in (0, 1)$;

$$\begin{aligned} F_1(x,t) &= \sum_{|l| \leq p_1} \sum_{m=0}^{p_2} C_{lm} D_x^l \delta(x - \hat{x}) \delta^{(m)}(t - \hat{t}), \\ F_2(x) &= \sum_{|r| \leq p_3} C_r D_x^r \delta(x - \hat{x}), \end{aligned} \tag{11}$$

C_{lm} , C_r – сталі, p_1 , p_2 , p_3 – невід'ємні цілі числа.

Подібно до доведення теореми 2 [11] розв'язність задачі (10) у просторі $\widetilde{\mathcal{M}}_{\alpha}(\overline{Q}, \widehat{P})$ зводиться до розв'язності інтегрального рівняння (4) з ядром $G -$

функцією Гріна першої крайової задачі для рівняння теплопровідності, де

$$h_0(x, t) = g_1(x, t) + g_2(x, t) = \left(\frac{\partial G(x, t; y, \tau)}{\partial \nu_y}, F_1(y, \tau) \right)_1 + (G(x, t; y, 0), F_2(y))_2.$$

Покажемо, що функція h_0 задовольняє умови теореми 1.

Лема 3. *Нехай виконуються припущення (11) та $\alpha \leq \min\{-(1+p_1+2p_2); -p_3\} - n$. Тоді $h_0 \in \widetilde{M}_\alpha(\overline{Q}, \widehat{P})$, а саме, існує додатна стала \widehat{C} така, що $\|h_0; \widehat{P}\|'_\alpha \leq \widehat{C} < +\infty$.*

Доведення. Враховуючи припущення (11) та властивість функції Гріна G (аналогічну до другої властивості ядра $\mathcal{K}(x, t; y, \tau)$ при $s = -n$), матимемо

$$\begin{aligned} |g_1(x, t)| &\leq \sum_{|l| \leq p_1} \sum_{m=0}^{p_2} |C_{lm}| \cdot \left| \frac{\partial^m}{\partial \hat{t}^m} D_{\hat{x}}^l \frac{\partial G(x, t; \hat{x}, \hat{t})}{\partial \nu_{\hat{x}}} \right| \leq \\ &\leq C_{14} \sum_{|l| \leq p_1} \sum_{m=0}^{p_2} (|x - \hat{x}|^2 + |t - \hat{t}|)^{\frac{-n-1-|l|-2m}{2}} \leq C_{14} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-(n+1+p_1+2p_2)} = \\ &= C_{14} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^\alpha [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-(n+1+p_1+2p_2+\alpha)} \leq \widehat{C} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^\alpha \end{aligned}$$

при $\alpha \leq -(n+1+p_1+2p_2)$;

$$\begin{aligned} |g_2(x, t)| &\leq \sum_{|r| \leq p_3} |C_r| \cdot |D_{\hat{x}}^r G(x, t; \hat{x}, 0)| \leq C_{15} \sum_{|r| \leq p_3} (|x - \hat{x}|^2 + t)^{\frac{-n-|r|}{2}} \leq \\ &\leq C_{15} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-(n+p_3)} = C_{15} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^\alpha [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^{-(n+p_3+\alpha)} \leq \widehat{C} [\varrho_0(x, t, \hat{x}, \hat{t})]^\alpha \end{aligned}$$

при $\alpha \leq -(n+p_3)$, де C_{14}, C_{15} – додатні сталі. \square

З леми 3 та теореми 1 випливає наслідок.

Наслідок 1. *При*

$$a) \begin{cases} p_3 > 2 - n, \\ p_1 + 2p_2 > p_3 - 1, \\ 0 < q < \frac{2}{n+1+p_1+2p_2}, \\ -\frac{2}{q} < \alpha \leq -(1+p_1+2p_2) - n, \end{cases} \quad \text{або} \quad b) \begin{cases} p_1 + 2p_2 > 1 - n, \\ p_3 \geq p_1 + 2p_2 + 1, \\ 0 < q < \frac{2}{n+p_3}, \\ -\frac{2}{q} < \alpha \leq -p_3 - n \end{cases}$$

існує розв'язок $u \in \widetilde{M}_\alpha(\overline{Q}, \widehat{P})$ крайової задачі (10), який при $k > -\alpha - n - 2$ належить до простору $\mathcal{M}_k(Q, \widehat{P})$.

Для узагальненої крайової задачі Неймана

$$\begin{aligned} \frac{\partial u(x, t)}{\partial t} - \Delta u(x, t) &= |u(x, t)|^q, \quad (x, t) \in Q, \\ \frac{\partial u}{\partial \nu} \Big|_\Sigma &= F_1(x, t), \quad (x, t) \in \Sigma, \quad u \Big|_{t=0} = F_2(x), \quad x \in \Omega, \end{aligned} \tag{12}$$

одержуємо подібний результат.

Наслідок 2. *При*

$$a) \begin{cases} p_3 > 2 - n, \\ p_1 + 2p_2 > p_3, \\ 0 < q < \frac{2}{n+p_1+2p_2}, \\ -\frac{2}{q} < \alpha \leq -(p_1+2p_2) - n, \end{cases} \quad \text{або} \quad b) \begin{cases} p_1 + 2p_2 > 2 - n, \\ p_3 \geq p_1 + 2p_2, \\ 0 < q < \frac{2}{n+p_3}, \\ -\frac{2}{q} < \alpha \leq -p_3 - n \end{cases}$$

існує розв'язок $u \in \widetilde{M}_\alpha(\overline{Q}, \widehat{P})$ крайової задачі (12), який при $k > -\alpha - n - 2$ належить до простору $M_k(Q, \widehat{P})$.

3. Висновки. Стаття присвячена актуальній проблемі дослідження існування розв'язку нелінійного інтегрального рівняння Вольтерра з полярним ядром у ваговому L^1 - просторі функцій, які можуть мати особливості в окремих точках межі області. Визначено характер точкових степеневих особливостей розв'язку цього рівняння.

1. Лопушанська Г.П. Крайові задачі у просторі узагальнених функцій D' / Лопушанська Г.П. – Львів: Вид-во Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2002.
2. Лопушанська Г.П. Узагальнені крайові задачі для лінійних та напівлінійних еліптичних рівнянь / Лопушанська Г.П. // Укр. мат. вісник. – 2005. – Т. 2, №3. – С. 377-394.
3. Лопушанська Г.П. Про розв'язок параболічної граничної задачі із сильними степеневими особливостями в правих частинах / Лопушанська Г.П. // Математичні Студії. – 2001. – Т. 15, №2. – С. 179-190.
4. Лопушанська Г.П. Узагальнені крайові значення розв'язків рівняння $u_t = \Delta u + F_0(x, t, u)$ / Лопушанська Г.П., Чмир О.Ю. // Математичні Студії. – 2004. – Т. 22, №1. – С.45-56.
5. Лопушанська Г.П. Характер особливостей розв'язку узагальненої крайової задачі для квазілінійної параболічної системи / Лопушанська Г.П., Чмир О.Ю. // Доповіді НАН України. – 2007. – №7. – С. 12-17.
6. Івасишен С.Д. О композиции параболических ядер / Івасишен С.Д. // Укр. мат. журн. – 1980. – Т. 32, №1. – С. 35-45.
7. Івасишен С.Д. Матрицы Грина параболических граничных задач / Івасишен С.Д. – К.: Вища шк., 1990.
8. Эйдельман С.Д. Исследование матрицы Грина однородной параболической граничной задачи / Эйдельман С.Д., Івасишен С.Д. // Труды Моск. мат. о-ва. – 1970. – Т. 23. – С. 179-234.
9. Чмир О.Ю. Точкові степеневі особливості розв'язку нелінійного інтегрального рівняння Вольтерри / Чмир О.Ю. // Матем. Вісник наук. тов-ва ім. Т.Г. Шевченка. – 2009. – Т. 6. – С. 73-87.
10. Прудников А.П. Интегралы и ряды / Прудников А.П., Брычков Ю.А., Маричев О.И. – М.: Наука, 1981.
11. Чмир О.Ю. Про формулювання узагальненої крайової задачі для півлінійного параболічного рівняння / Чмир О.Ю. // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. мех.-мат. – 2003. – Вип. 62. – С. 134-143.

**THE POINTED SINGULARITIES OF THE SOLUTION OF
VOLTERRA NONLINEAR INTEGRAL EQUATION****Oksana CHMYR**

*L'viv State University of vital activity safety,
79000, L'viv, Kleparivska str., 35
e-mail: o_chmyr@yahoo.com*

Using the Schauder method the sufficient conditions of the solvability for Volterra nonlinear integral equation with the polar kernel in weight L^1 - space of functions with power singularities near the the given point in domain are obtained.

Key words: nonlinear integral equation, weight functional space, continuous operator, compact set, Schauder fixed-point theorem.

**ТОЧЕЧНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РЕШЕНИЯ НЕЛИНЕЙНОГО
ИНТЕГРАЛЬНОГО УРАВНЕНИЯ ВОЛЬТЕРРА****Оксана ЧМЫРЬ**

*Львовский государственный университет безопасности жизнедеятельности,
79000, Львов, ул. Клепаровская, 35
e-mail: o_chmyr@yahoo.com*

С помощью принципа Шаудера установлено достаточные условия разрешимости нелинейного интегрального уравнения Вольтерра с полярным ядром в весовом L^1 - пространстве функций с точечными степенными особенностями.

Ключевые слова: нелинейное интегральное уравнение, весовое функциональное пространство, непрерывный оператор, компактное множество, теорема Шаудера о неподвижной точке.

Стаття надійшла до редколегії 09.10.2009

Прийнята до друку 16.12.2009